

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЛОШКИ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ	
ПРИМЉЕНО:	67. 2016.
ОРГ. ЈЕД.	09/1

ИЗВЈЕШТАЈ
о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Наставно-научно вијеће Филолошког факултета на 78. сједници одржаној 27.04.2016. године именовало је Комисију за писање извјештаја за оцјену теме докторске дисертације и провјеру услова кандидата.

Комисија је радила у саставу:

1. проф. др *Мила Самарџић*, редовни професор, *Специфични језици – италијански језик*, *Филолошки факултет Универзитета у Београду*, предсједник,
2. проф. др *Данило Капасо*, ванредни професор, *Специфични језици – италијански језик*, *Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци*, коментор,
3. проф. др *Јулијана Вучо*, редовни професор, *Специфични језици – италијански језик*, *Филолошки факултет Универзитета у Београду*, члан,
4. проф. др *Роберто Руси*, ванредни професор, *Специфичне књижевности – италијанска књижевност*, *Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци*, члан.

Захваљујући на указаном повјерењу, Комисија подноси Наставно-научном вијећу

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЛЕНУ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„ЛЕКСИКА ИТАЛИЈАНСКОГ ПОРИЈЕКЛА У ЗАОСТАВШТИНИ ПЕТРА I ПЕТРОВИЋА,
 ПЕТРА II ПЕТРОВИЋА И СТЕФАНА МИТРОВА ЉУБИШЕ“

и провјеру услова кандидата мр Цвијете Брајичић

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив у же научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Биографија кандидата

Цвијета Брајичић рођена је 11. 04. 1982. године у Никшићу. Завршила је Филолошку гимназију у Подгорици, а 2000. године уписала је Филозофски факултет у Никшићу (Студијски програм за италијански језик и књижевност). Дипломирала је у фебруару 2005. с просечном оценом 9,44. Исте године уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду (смер Наука о језику). Положила је у року све предвиђене испите и у мају 2009. одбранила магистарски рад под насловом „Развој језика младих у Италији“ (ментор проф. др Мила Самарџић). Цвијета Брајичић је до сада у више наврата боравила на курсевима италијанског језика и културе у Италији. На Филозофском факултету у Никшићу ангажована је као сарадник од октобра 2005. на предметима Савремени италијански језик I и II, и Италијански језик V и VI (други страни језик), Преглед италијанске цивилизације и културе I и II и Историја италијанског језика I и II. Осим тога, радила је као сарадник на пројекту издавачке куће UTET *Dizionario degli italianismi*. Члан је Међународног удружења професора италијанског језика (Associazione internazionale dei professori di italiano). Осим италијанског, говори енглески и руски језик.

Библиографија кандидата

Научни радови:

БРАЛИЧИЋ, Цвијета, *Италијанизми у Језику Петра II Петровића Његоша*, Lingua Montenegrina, год. VII/1, бр. 13, 2014. pp. 3-29.

БРАЛИЧИЋ, Цвијета, *Италијанизми у језику Петра I Петровића Његоша*, Lingua Montenegrina, год. VII/2, бр. 14, 2014. pp. 25-46.

БРАЛИЧИЋ, Цвијета, *Gli italianismi negli scritti di Petar II Petrović Njegos*, Journal of Educational and Social Research, vol 4, no 4, 2014, 2240-0524 (Online).

БРАЛИЧИЋ, Цвијета, ПОПОВИЋ, Оливера, (2011). One example of balkanistic discourse, u *Linguistic and Cultural Diversity within Learning Communities*. Сарајево: Burch University pp. 1011 – 1017.

Стручни радови:

БРАЛИЧИЋ, Цвијета, ДИЗДАРЕВИЋ, Лејла, (2009). Мотивација стране публике у учењу италијанског језика: од опште културне мотивације до нових мотивационих фактора, у Вучо, Ј, Милатовић, Б. (приредиле): *Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности* (зборник радова), Никшић: Филозофски факултет, pp. 318-323.

БРАЛИЧИЋ, Ц, ДИЗДАРЕВИЋ, Лејла, (2010). Развој језика младих у Италији, у Мишић Илић, Б., Лопчић, В. (ур.). *Језик, књижевност, промене – језичка истраживања* (зборник радова), Ниш: Филозофски факултет, pp. 160 – 166.

Учешћа на домаћим и међународним скуповима:

2009. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет у Никшићу (Научни скуп „Аутономија ученика и наставника у учењу и настави страних језика“): *Мотивација стране публике у учењу италијанског језика: од опште културне мотивације до нових мотивационих фактора*;

2010. Филозофски факултет у Нишу (Научни скуп „Језик, књижевност, промене“): *Развој језика младих у Италији*;

2011. International Burch University, Сарајево, Босна и Херцеговина (International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics): *One example of balkanistic discourse*;

2014. Università degli studi di Bari Aldo Moro, Italija, (XXI Congresso Associazione internazionale dei professori di italiano – Frontiere – Passaggi – Incontri culturali): *Il linguaggio dell’altro nel cinema di Lina Wertmüller*;

2014. 4th International Conference on Humanities and Social Sciences, ICHSS 2014, Будва, Црна Гора: *Gli italianismi negli scritti di Petar II Petrović Njegoš*.

- a) Навести неопходне биографске податке: школовање, успјех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;
- б) У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Значај истраживања

У докторској дисертацији „Лексика италијанског поријекла у заоставштини Петра I Петровића, Петра II Петровића и Стефана Митрова Љубише“ кандидаткиња ће се бавити заступљеношћу речи из италијанског језика као и из његових дијалеката (пре свега венецијанског) у писаној заоставштини црногорских владика Петра I и Петра II Петровића Његоша и у стваралаштву Стефана Митрова Љубише, књижевника и политичара из Будве. На овакав избор утицало је неколико разлога. Пре свега, одабрани корпус мишљењу кандидаткиње, пружа прилику да се упореди стваралаштво аутора из области које су биле под директним утицајем Италије односно Млетачке републике и оних у чијим крајевима тај утицај није био толико изражен. Као други разлог кандидаткиња наводи потребу да се упореде језичке карактеристике аутора који су стварали пре, за време и након реформи Вука Стефановића Караџића. Трећи разлог који је утицао на овакав избор теме је разноврсност писане заоставштине одабраних аутора која отвара могућност за поређење присуства италијанске лексичке компоненте у различитим књижевним и некњижевним делима. Поред уско језичке анализе, кандидаткиња ће посветити посебну пажњу културним и политичким везама између Црне Горе и Италије, пре свега у време владавине Петра I и Петра II, као и у периоду политичког и културног деловања Стефана Митрова Љубише, у циљу пружања што детаљнијег културног оквира у коме је дошло до италијанских језичких утицаја. Наиме, извесно је да су друштвено-историјске прилике са свим специфичностима црногорске територије и

становништва као и трговачке везе између обала Јадранског представљале веома плодан терен за дејство италијанског суперстрата на народни језик који још није имао чврсту структуру па је самим тим и био подложен спољним утицајима. Стoga, кандидаткиња сматра да је за објашњење ових језичких утицаја неопходно дати један детаљан културно-историјски оквир.

Преглед истраживања

Проучавајући доступну литературу кандидаткиња је закључила да се већина стручњака који су до сада бавили проучавањем језичких карактеристика Петра I, Петра II и Стефана Митрова Љубише (Килибарда, 2000, Килибарда, 2011, Килибарда, 2013, Мусић, 1976, Никчевић, 1976, Остојић, 1976, Остојић, 1985, Остојић, 2012, Пеџо, 1976, Суботић, 1976, Суботић, 1977, Трофимкина, 1964, Трофимкина, 1965, Трофимкина, 1983, Вукмановић, 1980, Вукмановић, 1982, Зековић, 1996) сматра да је у језику тих аутора заступљена италијанска лексичка компонента. Присуство италијанизама у језику сваког од ових аутора мотивисано је различитим чиниоцима. Кандидаткиња прености став Бранислава Остојића који верује да је у стваралаштву Петра I наглашено присуство стране лексике, на првом месту рускословенских позајмљеница, а затим турцизама и италијанизама. Присуство стране лексичке компоненте није, каже овај аутор, условљено познавањем страних језика, него је у знатнијој мери последица директног преузимања из народних говора који су већ били попримили прилично велики број туђица. Петар I је, по мишљењу поједињих стручњака, италијанизме у посланицама користио како би свој начин изражавања приближио језику оних којима их је наменио. Петар II Петровић Његош је, сматра већина експерата, познавао италијански језик, будући да је током живота имао много прилика да се са тим језиком упозна директно или индиректно. Његовим познавањем италијанског језика бавила се Весна Килибарда која каже да је италијански био и први страни језик с којим се Његош, већ у раној младости, сусрео у школи свога учитеља Јосифа Троповића при цркви Св. Вазнесења на Топлој код Херцег Новог. О томе да је Његош познавао овај језик сведоче и италијански наслови из његове библиотеке. У попису Његошевих књига који је сачинио Душан Вуксан забележено је укупно девет италијанских наслова које је Његош преuzeо из библиотеке свога стрица и десет које је он сам набавио, уз неколико годишта листова и час описа на италијанском језику чији је, могуће, био претплатник. Своје знање италијанског језика Његош је имао прилику да усаврши и у директном контакту са изворним говорницима, будући да је у Италији, различитим поводима, боравио више пута. Стефан Митров Љубиша је такође, по мишљењу стручњака, морао познавати италијански језик, с обзиром на његово порекло, али и на јавне функције које је током живота обављао. Неки језички стручњаци сматрају да је Љубиша посуђенице из италијанског језика употребљавао да би што верније представио народни језик свог краја. Има и оних који тврде да је Љубиша из свог језика искључио италијанизме како би и својим књижевним делом потврдио сопствена политичка убеђења. Након обраде корпуса кандидаткиња очекује да ће добити прецизније податке о заступљености италијанске лексике како у књижевним делима тако и у осталој писаној заоставштини одабраних аутора.

Радна хипотеза са циљем истраживања

Полазна хипотеза у овом истраживању је да се може очекивати већа заступљеност

лексике из италијанског језика у делу Стефана Митрова Љубише узимајући у обзир присутност те лексичке компоненте у језику области у којој је стварао и на чији се народни говор угледао, као и да се присуство италијанизама може очекивати и у лексици Петра I и Петра II, будући да су нека истраживања већ потврдила да су јаке везе које су кроз историју постојале између подловћенске Црне Горе и црногорског приморја утицале и на језичку размену, односно на продор италијанизама у континенталне области. На основу до сада обављених истраживања кандидаткиња је утврдила да се више аутора до сада бавило присуством италијанизама у говору различитих крајева Црне Горе (на пример, Липовац Радуловић 1997, 2004; Мусић 1972) док се о присуству ове лексичке компоненте у писаним (књижевним и некњижевним) текстовима говорило много мање. Кандидаткиња сматра да би утврђивање присуства италијанизама у књижевном језику одабраних аутора са једне стране могло да укаже на њихов однос према италијанској култури и књижевности, а са друге и да осветли њихов однос према народном језику крајева из којих су потицали. Циљ овог рада јесте и да се укаже на присуство и заступљеност италијанске лексике у књижевним делима у којима је негован језички израз близак народном говору и да се утврди степен и сви видови утицаја италијанског језика.

Материјал и метод рада

Кандидаткиња ће своје истраживање засновати на следећем узорку:

1. Душан Вуксан (уредник), 1935, Посланице митрополита црногорског Петра I Цетињско историјско друштво, Цетиње;
2. Чедо Вуковић (уредник), 1965, Фреске на камену – Посланице Петра I Петровића, Графички завод, Титоград;
3. Чедо Вуковић (уредник), 1996, Владика Петар I. Пјесме, писма, посланице, Обод, Цетиње;
4. Бранислав Остојић (уредник), 2001, Петар I Петровић – дјела, ЦИД, Подгорица;
5. Јевто Миловић, 1987, Петар I Петровић Његош – писма и други документи, 1, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
6. Јевто Миловић, 1988, Петар I Петровић Његош – писма и други документи, 2, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
7. Н. Банашевић, Р. Бошковић, Р. Лалић, В. Латковић, П. Перовић, М. Стевановић (редакциони одбор), 1951–1955, Целокупна дјела П. П. Његоша, [књ. 1-9]. Просвета, Београд:
 - а) Свободијада, Глас каменштака;
 - б) Пјесме, Луча микрокозма, Проза, Пријеводи;
 - ц) Горски вијенац;
 - д) Шћепан Мали;
 - е) Огледало српско;
 - ф) Рјечник уз пјесничка дјела П. П. Његоша;
 - г) Писма I;
 - х) Писма II;
 - и) Писма III;
8. Ђ. Радовић, Н. Вуковић, Р. Ротковић, М. Лукетић (уредници), 1988, Стефан Митров Љубиша – Сабрана дјела, књ. 1-5, Црногорска академија наука и умјетности, НИО „Универзитетска ријеч“, Историјски архив – Будва, Титоград:
 - а) Приповијести црногорске и приморске;

- б) Причања Вука Дојчевића;
- ц) Бој на Вису, Преводи, Чланци, Говори;
- д) Писма;
- е) Био-библиографија, Прилози.

Прикупљена лексичка грађа биће прегледана уз коришћење једнојезичних речника италијанског језика, речника венецијанског дијалекта као и речника италијанизама заступљених у народним говорима. Материјал прикупљен након обраде корпуса биће анализиран са више аспеката. Кандидаткиња ће настојати да утврди степен прилагођености посуђеница које воде порекло из италијанског језика и његових дијалеката, као и да установи да ли код прикупљених позајмљеница долази до промена при контакту с народним језиком и на ком су језичком нивоу те промене најизраженије. Анализа би требало да обухвати:

- фонетске промене
- морфолошке промене
- семантичке промене.

При анализирању степена прилагођености посуђеница кандидаткиња полази од теоријског оквира који је поставио Рудолф Филиповић. По мишљењу Филиповића прилагођавање посуђеница се врши у оквиру четири подсистема, па се у складу са тим могу издвојити четири типа адаптације:

1. фонолошка адаптација
2. ортографска адаптација
3. морфолошка адаптација
4. семантичка адаптација.

Фонолошка адаптација или трансфонемизација подразумева замену фонолошких елемената језика даваоца фонолошким елементима језика примаоца. Трансфонемизација може бити потпуна – подразумева потпуно подударање фонема модела (реч из језика даваоца) са фонемама реплике (реч из језика примаоца), делимична – подразумева делимично подударање фонема модела и реплике, слободна – подразумева потпуно разликовање појединих фонема модела и реплике. При анализи фонолошке адаптације потребно је упоредити фонолошке системе језика даваоца и језика примаоца, њихове прозодијске карактеристике и начин дистрибуције фонема. Са фонолошког аспекта посуђеница може бити обликована према ортографији или према изговору у извornом језику. Секундарна адаптација представља фазу у којој је позајмљеница потпуно интегрисана у језику примаоцу и као таква може да буде дио морфолошких процеса. Семантичка адаптација такође може обухватати примарни и секундарни ниво. На примарном нивоу семантичке адаптације може доћи до нулте екstenзије значења или до сужавања значења које подразумева избор једног специфичног значења посуђенице које се задржава у језику примаоцу. Секундарна семантичка адаптација такође подразумева два типа промена - проширивање броја значења са једне, или проширивање семантичког поља са друге стране. Промене значења до којих долази у примарној адаптацији могу се дефинисати као пренос значења, док се промене значења које се дешавају током секундарне адаптације и условљене су употребом посуђенице у језику примаоцу одређују као прилагођавање значења. Други теоријски оквир на који ће се кандидаткиња ослањати понудио је Срђан Мусић. Анализирајући степен

адаптираности позајмљених речи, Мусић полази од њихове класификације по степену и начину асимилације. По тој класификацији подела позајмљеница се може вршити с обзиром на степен асимилованости на фонемичком и морфемичком нивоу. На фонемичком нивоу, по степену асимилованости могу се разликовати три категорије речи – неасимиловане, делимично асимиловане и потпуно асимиловане речи. Три скупине речи могу се издвојити и с обзиром на степен асимилованости на морфемичком нивоу. То су неадаптиране посуђенице, полуадаптиране посуђенице и семантичке и преводне посуђенице (калкови). Мусић сматра да у фонетском погледу народни говори лако асимилују посуђенице из романских језика уопште, а посебно оне из италијанског језика и венецијанског дијалекта, и то пре свега због сличности гласовних система. Ову тврђњу поткрепљује резултатима свог истраживања у коме је забележио врло мали број фонетски неадаптираних или полуадаптираних речи. Када говори о подели позајмљеница с обзиром на степен асимилованости на морфемичком нивоу, Мусић полази од Клајнове дефиниције морфолошке асимилације која се састоји у томе да се „речи додају наставци домаће промене (ако је прешла из аналитичког језика у синтетички) или да се од свих флексионих облика задржи само један (у обрнутом случају)“. Најчешћа промена код позајмљеница на морфолошком нивоу је промена рода именица. Она је некад условљена различитим аналогијама, али много чешће чињеницом да италијански језик има само два рода. Један део именица чува изворне суфикс, док код неких они бивају замењени облицима из језика примаоца. Код глагола се у неким случајевима чува оригинални префикс, док неки облици добијају префикс карактеристичне за језик прималаца. Позајмљени придеви најчешће добијају наше суфикс, док један мањи број њих задржава само романски облик.

Кандидаткиња је у прелиминарним истраживањима испитала и периоде продирања романизама и дошла до закључка да су посуђенице романског порекла у језик црногорског приморја и залеђа продирале су у неколико фаза. Најстарије посуђенице потичу још из времена балканског вулгарног латинитета и захватају готово цело некадашње српскохрватско говорно подручје. Други талас продирања романизама односи се на такозвани далматски период и он је везан за приморске области, пре свега за хрватско приморје. Трећи, новоромански слој посуђеница, представљају речи које воде поријекло из тосканског, односно књижевног италијанског језика и венецијанског дијалекта. У XIX веку посуђенице романског порекла у говорни језик Црне Горе стизале су на два начина – директно, преко непосредних језичких додира на јадранским обалама, и индиректно, захваљујући немачком утицају. У овом раду кандидаткиња ће се углавном бавити последњим двема наведеним групама посуђеница. Покушаће да утврди степен њихове адаптираности на свим језичким нивоима узимајући у обзир претходно наведене класификације. Кандидаткиња очекује да ће након анализе прикупљеног материјала успети да докаже да посуђенице забележене у корпусу испољавају исте карактеристике као и оне присутне у народним говорима, као и да се прилагођавају језику примаоцу по истим правилима као и оне регистроване у говорима црногорског приморја.

Научни допринос истраживања

Корпус одабран за испитивање присуства италијанизама у овој докторској дисертацији јесте укупна писана заоставштина Петра I и Петра II као и стваралаштво Стефана Митрова Љубише. Овакав избор грађе омогућава да се направи поређење између језичких карактеристика аутора који су стварали пре, за време и после реформе Вука Караџића, као и да се утврде разлике у степену заступљености

италијанске лексике у књижевним и некњижевним делима, односно у приватним забелешкама и текстовима намењеним широј јавности. Овакво истраживање може се сматрати значајним и због тога што овој проблематици до сада није посвећивана довољна пажња, и ово је једна од ретких компоненти италијанског утицаја која није у потпуности обрађена. Њиме би био дат значајан допринос испитивању заступљености италијанске лексичке компоненте у црногорској писаној традицији, односно у књижевном језику на територији Црне Горе у периоду од краја XVIII до друге половине XIX века.

Преглед публикација релевантних за предложену тему дисертације:

1. Андријашевић, Ж. 2009. *Историја Црне Горе у 55 прича*, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица;
2. Андријашевић, Ж, Раствор, Ш. 2006. *Црна Гора и велике силе*, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица;
3. Boerio, G. 1829. *Dizionario del dialetto veneziano*, Andrea Santini e figlio, Venezia (digitized by Google Books);
4. Божић, И. 1979. *Немирно Поморје XV века*, Српска књижевна задруга, Београд;
5. Драгићевић, Р. 2010. *Лексикологија српског језика*, Завод за уџбенике, Београд;
6. Боновић, Ј. (уредник) 1976. *Стефан Митров Љубиша – прилоги са скупа одржаног у Титограду и Будви*, ЦАНУ, Титоград;
7. Филиповић, Р. 1986. *Теорија језика у контакту. Увод у лингвистику језичких додира*, Југославенска академија знаности умјетности, Загреб;
8. Килибарда, В. 1992. *Италијанска књижевност у Црној Гори до 1918. године*, Унирекс, Никшић;
9. Килибарда, В. 2000. Његош и Трст. Италијански писци и путописци о Владици-пјеснику, ЦИД, Подгорица;
10. Килибарда, В. 2011. „Његош и Венеција“, у *Венеција и словенске књижевности*, Београд: СловоСлавиа, стр. 289–302.
11. Килибарда В. 2013. „Његошево познавање италијанскога језика“, Лингуа монтенегрина, бр. 11. Подгорица, стр. 197 – 208.
12. Клајн, И. 1967. „Страна реч – шта је то?“, Зборник за филологију и лингвистику, бр. 10. Нови Сад, стр. 7 – 24.
13. Клајн, И, Шипка, М. 2008. *Велики речник страних речи и израза*, Прометеј, Нови Сад;
14. Липовац Радуловић, В. 1997. *Романизми у Црној Гори – Будва и Паштровићи*, Матица српска, Нови Сад;
15. Липовац Радуловић, В. 2004. *Романизми у Црној Гори – Југоисточни дио Боке Которске*, Матица српска, Нови Сад;
16. Lipovac Radulović, V. 2009. *Romanismi lessicali in Montenegro. Budua e Pastrovici. La parte sud-orientale delle Bocche di Cattaro*, Il Calamo, Roma;
17. Милошевић, М. 1972. „Бока Которска, Бар и Улцињ у кипарском рату (1570 – 1573“), Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности, бр. 4, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 17-32;
18. Миловић Ј. 1987. *Петар I Петровић Његош – писма и други документи*, 1, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
19. Миловић Ј. 1988. *Петар I Петровић Његош – писма и други документи*, 2, Историјски институт Црне Горе, Титоград;
- 20.. Младеновић, А. 1989. *Књига о Његошу*, НИРО „Књижевне новине“, НИРО

- „Дечје новине“, Београд – Горњи Милановац;
21. Мусић, С. 1971. „Прилог изучавању топономастике сјеверозападне Боке Которске“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 3, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 211-219 ;
22. Мусић, С. 1972. *Романизми у северо-западној Боки Которској*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд;
23. Мусић, С. 1976. „Романизми у језику Стефана Митрова Љубише“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 8, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 161-176;
24. Мусић, С. 1975. *La quantità vocalica negli italianismi delle Bocche di Cattaro*, Italica Belgradensis I, Università di Belgrado Београд; стр. 169-179;
25. Мусић, С. 1984. *Романске посуђенице у говорима Црне Горе*, Зборник радова са научног скупа „Црногорски говори“, Црногорска академија наука и умјетности, Титоград, стр. 189 - 195;
26. Никчевић, В. 1976. *Неке паралеле употребе народног језика у Његошеву „Горском вијенцу“ и Љубишину „Кањашу Маџедоновићу“*, у „Стефан Митров Љубиша – прилози са скупа одржаног у Титограду и Будви“, ЦАНУ, Титоград; стр. 195-206;
27. Остојић, Б. 1985. *О црногорском књижевнојезичком изразу*, НИО Универзитетска ријеч, Никшић;
28. Остојић, Б. 1976. *Језик Петра I Петровића*, ЦАНУ, Титоград;
29. Остојић, Б. (уредник) 2001. *Петар I Петровић – ђела*, ЦИД, Подгорица;
30. Остојић, Б. 2012. *Снага и моћ језика Стефана Митрова Љубише и његов удио у изградњи Вуковог модела књижевног језика*, у „Паштровићи – говорни и писани језик“, зборник радова, Удружење Паштровића и пријатеља Паштровића у Београду „Дробни пијесак“, Београд, стр. 9-13;
31. Пантић, М. 1990. *Књижевност на тлу Црне Горе и Боке Которске од XVI до XVIII века*, Српска књижевна задруга, колоЛXXXIII, Београд;
32. Пецо, А. 1976. *Један поглед на писану ријеч Стефана Митрова Љубише*, у „Стефан Митров Љубиша – прилози са скупа одржаног у Титограду и Будви“, ЦАНУ, Титоград; стр. 207-216;;
33. Пешикан, М. 1965. *Староцрногорски, средњокатунски и леашански говори*, Научно дело, Београд;
34. Пешикан, М. 1979. *Један опитни поглед на црногорске говоре*, Зборник за филологију и лингвистику, XXII/1, Нови Сад;
35. Петровић, Р. 1976. *Стефан Митров Љубиша – национални и политички радник*, у „Стефан Митров Љубиша – прилози са скупа одржаног у Титограду и Будви“, ЦАНУ, Титоград; стр. 125-147;
36. Пижурица, М. 1984. *Трагови међујезичких додира у говорима Црне Горе*, Зборник радова са научног скупа „Црногорски говори“, Црногорска академија наука и умјетности, Титоград, стр. 83 - 95;
37. Поповић, Л. 2004. *Кратки преглед грађанског рада Петра I*, Гласник Народног музеја Црне Горе, бр. 1, Народни музеј Црне Горе, Цетиње;;
38. Станојевић, Г. 1960. *Односи Венеције са херцеговачким, брдским и црногорским племенима од осаде Котора 1657. године до почетка Морејскога рата*, Историски часопис – Орган Историског института САН, књига IX – X, Научно дело, Београд;
39. Станојевић, Г. 1976. *Црна Гора од пада Црнојевића до владике Данила Петровића*, Монографија Црна Гора, Књижевне новине, Београд;
40. Станојевић, Г. 1976. *Борба црногорских, брдских и херцеговачких племена против турске власти (XVI – XVIII в.)*, Монографија Црна Гора, Књижевне новине, Београд;

41. Станојевић, Г. 1985. „Документи за проучавање друштава Котора, Будве и Паштровића“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 17. Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 159-202;
42. Стевановић, М. 1990. *О језику Горског вијенца*, Научна књига, Београд;
43. Стевановић, М. 1951. *Неке особине Његошева језика*, Јужнословенски филолог, књига XIX, Београд, стр. 17-31;
44. Стевановић, М. и други, 1967. *Речник уз целокупна дела Петра II Петровића Његоша*, Просвета, Београд;
45. Стевановић, М. 1933 -1934. *Источноцрногорски дијалекат*, Јужнословенски филолог XIII, Београд, стр. 1 – 129;
46. Суботић, Ј. 1977. „Лексеме из поморства Паштровића у језику Стефана Митрова Љубише“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 9, Херцег Нови, стр. 335-341;
47. Суботић, Ј. 1976. „Лексичко-семантичке вриједности неких ријечи Стефана Митрова Љубише“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 8,
48. Суботић, Ј. 1978. „Прилог биографији Стефана Митрова Љубише“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 10, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 219-232;
49. Суботић, Ј. 1986. *Прилог познавању развијата књижевног језика у Црној Гори, из глаголске проблематике листа „Црногорка“ (1884-1885)*, Зборник за филологију и лингвистику, XXIX/2, Нови Сад, стр. 69-95;
50. Тепавчевић, М. 2010. *Језик Стефана Митрова Љубише*, Црногорска академија наука и умјетности, Подгорица;
51. Тепавчевић, М. 2013. „Дијалекатске одлике прозног дискурса Стефана Митрова Љубише“, *Folia linguistic et litteraria: часопис за науку о језику и књижевности*, бр. 7. Филозофски факултет, Никшић, стр. 125-144;
52. Томановић, В. 1969. „Из лексике говора Боке Которске“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 1, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 89-99;
53. Томановић, В. 1972. „О романским елементима у бокељским говорима и њиховом односу према домаћим“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 4, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 159-172 ;
54. Томановић, В. 1971. „О фонетици речи романског порекла у говорима Боке Которске“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 3, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 211-219 ;
55. Томановић, В. 1970. „О бокељским говорима“ *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 2, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 225-229;
56. Трофимкина, О. 1983. *О страним речима у језику С. М. Љубише*, МСЦ, Београд;
57. Трофимкина, О. 1977. *О некоторых художественных приёмах С. М. Любииша*, Академија наука и умјетности Босне и Херцеговине, књига XXXIV, 6, Сарајево, стр. 413-423;
58. Трофимкина, О. 1984. *К вопросу о роли черногорских диалектов в формировании сербскохорватского литературного языка (на материале произведений Ц. М. Любииши)*, Издательство Наука, Москва, цтр. 102-110;
59. Трофимкина, О. 1964. *Народная лексика в произведениях Ц. М. Любииши*, *Исследования по эстетике слова и стилистике художественной литературы*, Цборник статей, Издательство Ленинградского университета, Ленинград, цтр. 186-192;
60. Трофимкина, О. 1971. *Сербохорватско-русский словарь к произведениям С. М. Любииши*, Ленинград, цтр.1-15;

61. Трофимкина, О. 1979. *Церковнославянизмы в языке произведений С. М. Любши*, Славянская филология Межвузовский, сборник Выпуск ИВ, Ленинград, цтр. 105-115;
62. Трофимкина, О. 1965. *Мастер слова Степан Митров Любши*, Вестник Ленинградского университета, Но 8, серия истории языка и литературы Выпуск 2, Ленинград, цтр. 76-85;
63. Уједињење Црне Горе и Боке 1813 -1814. Збирка докумената, 1998. Историјски институт Црне Горе - Државни архив Црне Горе – Историјски архив Котор, Подгорица;
64. Вуковић, Ч. (уредник) 1965. *Фреске на камену*, Графички завод, Титоград;
65. Вуковић, Ч. (уредник) 1996. *Владика Петар I. Пјесме, писма, посланице*, Обод, Цетиње;
66. Вуковић, Н. 1976. *О композицији Љубишиног дјела Причања Вука Дојчевића*, у „Стефан Митров Љубиша – прилози са скупа одржаног у Титограду и Будви“, ЦАНУ, Титоград; стр. 97-106;
67. Вукмановић, С. 1980. „Јосиф Троповић и Петар II Петровић Његош – учитељ и ученик“, *Бока – зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 12, Завичајни музеј, Херцег Нови, стр. 263-280;
68. Вукмановић С. 1982. „Петар II Петровић Његош у Херцег Новом“, *Бока – Зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр.13-14, Завичајни музеј, Херцег Нови;
69. Вуксан, Д. 1935. *Посланице митрополита црногорског Петра I*, Цетињско историјско друштво, Цетиње;
70. Вуксан, Д. 1951. *Петар I Петровић и његово доба*, Народна књига, Цетиње;
71. Вушовић, Д. 1930. *Прилози проучавању Његошева језика*, Графички уметнички завод „Планета“, Београд;
- а) Значај истраживања;
 - б) Преглед истраживања;
 - в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
 - г) Материјал и метод рада;
 - д) Научни допринос истраживања.

3. ОЦЛЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

На основу истраживања које је кандидаткиња до сада обавила може се очекивати да ће након обраде корпуса бити у прилици да понуди прецизне податке о заступљености италијанске лексике како у књижевним саставима тако и у осталим делима одабраних аутора, као и да ће поређењем књижевних са осталим текстовима утврдити евентуалне разлике у заступљености позајмљених речи у различитим сегментима њихове писане заоставштине. Методе за које се кандидаткиња определила усклађене су са врстом истраживања које је спроводи и очекује се да ће пружити задовољавајуће резултате и помоћи бољем упознавању једног до сада нерасветљеног проблемског подручја, у чему би се огледао несумњив научни допринос овог рада.

Мр Цвијета Брајичић до сада је учествовала на бројним конференцијама и објавила радове у више међународних часописа и зборника радова. На основу биографије и библиографије кандидаткиње и након прегледа пријаве теме за докторску дисертацију mr Цвијете Брајичић, закључујемо да је она својим досадашњим радом показала да је оспособљена да решава комплексне научне задатке и да је спремна да

приступи научном истраживању и изради докторске дисертације. Чланови Комисије констатују и да је тема коју је кандидаткиња пријавила научно релевантна па предлажу Наставно-научном вијећу Филолошког факултета да прихвати Извјештај комисије и да мр Цвијети Брајичић одобри израду докторске дисертације под насловом *Лексика италијанског поријекла у заоставштини Петра I Петровића, Петра II Петровића и Стефана Митрова Љубице.*

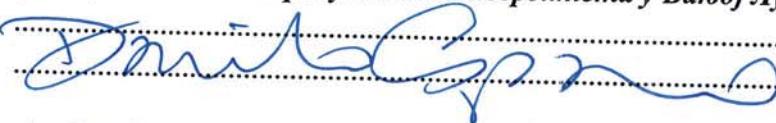
- a) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- b) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- c) Мишљење о предложеној методи истраживања;
- d) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке претпоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно обrazložiti.
- e) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

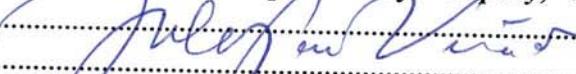
1. *др Мила Самарџић, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, предсједник,*

2. *др Данило Капасо, ванредни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, коментор,*

3. *др Јулијана Вучо, редовни професор, Специфични језици – италијански језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, члан,*

4. *др Роберто Руси, ванредни професор, Специфичне књижевности – италијанска књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, члан.*

ИЗДВОЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извјештај обrazloženje, односно разлоге због којих не жели да потпише извјештај.